

ברכות לב

הטיחו דברים כלפי מעלה

מה אמרו?	איך יודעים שה' הודה להם?
חנה	ותתפלל על ה'
אליהו	ואתה הסיבות את לבס אחורנית
משה	ותתפלל משה אל (על) ה' ואזכר ח' אני: אמר רבא אמר רב יצחק: מלמד, שאמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: משה, החייתני בדברך. ואמר ה' סלחתי כפריק
	די זהב - רבונו של עולם, בשביל כסף וזהב שהשפעת להם לישראל עד שאמרו די - הוא גרם שעשו את העגל (2 משלים להוכיח את הרעיון)
	וכסל הרבית' דהם וזהב עשו זכר

רבי חמא ברבי חנינא - אלמלא שלש מקראות הללו - נתמוטטו רגליהם של שונאי ישראל

1. ואשר הועותי *
2. הנה כחמור כי' הוצר כן אתם כי' בית ישראל
3. ועת' לכם לב חפש ורוח חפשה אתם בקרבכם והסירות את לב האבן מפניכם ועת' לכם לב פשו
4. רב פפא – ואת רוח' אתם בקרבכם ועשית' את אשר בחקי' תלכו ומשפט' תשמרו ועשית'

איך משה החליט לעמוד לפני הקב"ה ולבקש סליחה? ומה הוא טען?

וידבר ה' אל משה לב רב, מאי לב רב? אמר רבי אלעזר, אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: משה, רד מגדולתך! כלום נתתי לך גדולה אלא בשביל ישראל, ועכשיו ישראל חטאו - אתה למה לי? מיד תשש כחו של משה ולא היה לו כח לדבר. וכיון שאמר: הרי' מנני ואשמי'ם, אמר משה: דבר זה תלוי בי - מיד עמד ונתחזק בתפלה ובקש רחמים – משל...
ועתה הניחה לי ויחר אפי' כהם מלמד, שתפסו משה להקדוש ברוך הוא כאדם שהוא תופס את חבירו בבגדו, ואמר לפני: רבונו של עולם, אין אני מניחך עד שתמחול ותסלח להם.
ואעשה אותך לאוי' גאול אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, ומה כסא של שלש רגלים אינו יכול לעמוד לפניך בשעת כעסך, כסא של רגל אחד על אחת כמה וכמה! ולא עוד אלא שיש בי בושת פנים מאבותי. עכשיו יאמרו: ראו פרנס שהעמיד עליהם, בקש גדולה לעצמו ולא בקש עליהם רחמים.
זכור לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך אשר נשבעת דהם כק. מאי כק - אמר רבי אלעזר: אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, אלמלא נשבעת להם בשמים ובארץ הייתי אומר כשם ששמים וארץ בטלים - כך שבועתך בטלה. ועכשיו שנשבעת להם בשמך הגדול, מה שמך הגדול חי וקיים לעולם ולעולמי עולמים - כך שבועתך קיימת לעולם ולעולמי עולמים.
ותגבר אלהם ארבה את זרעם ככוכבי השמים וכל הארץ תצא את ארצות. האם ארצות? אשר אמרת מיבעי ליה! - אמר רבי אלעזר: עד כאן דברי תלמיד מכאן ואילך - דברי הרב. ורבי שמואל בר נחמני אמר: אלו ואלו דברי תלמיד, אלא כך אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, דברים שאמרת לי לך אמור להם לישראל, בשמי, הלכתי ואמרתי להם בשמך, עכשו מה אני אומר להם?
מפאת' ילאת ה', יכול ה' מיבעי ליה! - אמר רבי אלעזר, אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, עכשיו יאמרו אומות העולם: תשש כחו כנקבה ואינו יכול להציל. אמר הקדוש ברוך הוא למשה: והלא כבר ראו נסים וגבורות שעשיתי להם על הים! - אמר לפני: רבונו של עולם, עדיין יש להם לומר: למלך אחד - יכול לעמוד, לשלשים ואחד מלכים - אינו יכול לעמוד.

ויחל משה את פני ה'

אמר רבי אלעזר: מלמד שעמד משה בתפלה לפני הקדוש ברוך הוא עד שהחלה	ורבא אמר: עד שהפר לו נדרו, כתיב הכא ויחל וכתיב התם לא יחל דברו	ושמואל אמר מלמד שמסר עצמו למיתה עליהם שנאמר ואם אין מחני נא מספיק	אמר רב יצחק: מלמד שהחלה עליהם מדת רחמים	ורבנן אמרי: מלמד שאמר משה לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, חולין הוא לך מעשות כדבר הזה.	תניא, רבי אליעזר הגדול אומר: מלמד שעמד משה בתפלה לפני הקדוש ברוך הוא עד שאחזתו אחילו.
---	--	---	---	--	---

עוד עניין בקשר לתפילה שלומדים ממש

דרש רבי שמלאי: לעולם יסדר אדם שבחו של הקדוש ברוך הוא ואחר כך יתפלל. מנלן - ממש דכתיב **ואתחן אל ה' בעת ההיא...ה' אזרים אתה החצות והראות את עבדך את זרעך ואת ידך החזקה אשר נ' אל בשמים ובארץ אשר יעשה כמעשיך וכמאורותיך...אעברה נא ואראה את הארץ הטובה**

ר' אלעזר

גדולה תפלה יותר ממעשים טובים שאין לך גדול במעשים טובים יותר ממש רבינו, אף על פי כן לא נענה אלא בתפלה, שנאמר: אל תוסף דבר אל, וסמך ליה, ענה ראש הפסוק.
גדולה תענית יותר מן הצדקה. מאי טעמא - זה בגופו וזה בממונו
גדולה תפלה יותר מן הקרבנות שנאמר למה ז' רב זכתיכם, וכתוב, ופרשכם כפ'כ.

ר' יוחנן - כל כהן שהרג את הנפש לא ישא את כפיו, שנאמר **ידיכם במים מלאו.**

מאמרים על שינוי בכוחותיה של תפילה לאחר החרבן הבית (חלקם גם ע"י ר' אלעזר)

1. אריכות בתפילה - לומדים גם ממש - דיון האם זה תמיד טוב
2. אם ראה אדם שהתפלל ולא נענה יחזור ויתפלל - הוכחה **"קוף של ה' חזק ויאמלך זכך וקוף אל ה'"**
3. משהו אחר שלומדים מאותו פסוק בברייתא
תנו רבנן, ארבעה צריכין חזוק ואלו הן: תורה, ומעשים טובים, תפילה ודרך ארץ.
 - **תורה ומעשים טובים מנין - שנאמר וק חזק ויאמלך מאד זשמו זעשות ככל התורה. חזק - בתורה, ואמלך - במעשים טובים.**
 - **תפלה מנין - שנאמר קוף אל ה' חזק ויאמלך זכך וקוף אל ה';**
 - **דרך ארץ מנין - שנאמר חזק ותחזק כע עמט**

עוד מקרה שהטיחו כלפי מעלה

ותאמר ציון עכבי ה' וה' שכחתי. היינו עזובה היינו שכוחה!

אמר ריש לקיש, אמרה כנסת ישראל לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, אדם נושא אשה על אשתו ראשונה - זוכר מעשה הראשונה, אתה עזבתני ושכחתני. - אמר לה הקדוש ברוך הוא: בתי, שנים עשר מזלות בראתי ברקיע... וכולן לא בראתי אלא בשבילך ואת אמרת עזבתני ושכחתני?